

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
potrebujemo Vaše dobre volje. Vsek, ki
mu priporočate "Glas Naroda" ali za
pridobite za naročnika, vam bo hvale-
sko, ker ste mu odprli pot k naravi lepemu
in zanimivemu živlu. :: :: ::

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ČITATELJE OPOZARJAMO.
da pravočasno obnove naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en dol-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242 Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879. ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK
No. 238. — Štev. 238. NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 13, 1939 — ČETRTEK, 13. OKTOBRA, 1939 Volume XLVI. — Letnik XLVI.

CEHOSLOVAŠKA BO POVSEM PODREJENA NEMČIJI

HITLER ZAHTeva CARINSKO ZVEZO IN RAZPUST KOMUNISTIČNE STRANKE V ČEŠKI DRŽAVI

Za slučaj vojne naj bi imela nemška armada pravo korakati skozi čehoslovaško ozemlje. — Židje na Čehoslovaškem ne bodo smeli uganjati protinemške propagande. — Češka vlada ne ve kaj napraviti z 10,000 begunci iz sudetskega ozemlja.

PRAGA, Čehoslovaška, 12. oktobra. — Kot zagotavljajo dobro poučeni krogi, je Nemčija pričela obsežno propagando pritiska na Čehoslovaško, da jo postavi na stališče vazalne države Nemčije. Nemška vojska je že zasedla tudi zadnjo peto zono čehoslovaškega ozemlja in iz vladnih krogov prihaja vest, da nemška armada ne bo šla več dalje v deželo, ako se Čehoslovaška odpove svojim zvezam s Francijo in Rusijo.

Nadaljne točke nemškega načrta glede Čehoslovaške so naslednje:

1. Carinska zveza, ki bo vodila do popolne nadvlade Nemčije nad Čehoslovaško.
 2. Čehoslovaška mora razpustiti in prepovedati komunistično stranko.
 3. Sporazum, po katerem bo mogla iti nemška armada skozi čehoslovaško ozemlje v slučaju vojne v vzhodni Evropi.
 4. Praga mora sprejeti protižidovsko politiko, da Židje na Čehoslovaškem ne bodo mogli agitirati proti nacijski Nemčiji.
- Čehoslovaški vladni krogi zatrjujejo, da se bo vlada odločno vrpla proti tem nemškim zahtevam, četudi je nevarnost, da bo nemška vojska še dalje prodirala v deželo.
- Nemčija je Čehoslovaški ponudila uporabo zavzete železnice, ki vozi iz Prage v Moravsko Ostravo, ako Čehoslovaška dovoli, da Nemčija zgradi železniško postajo v južnem delu Brna in se more posluževati železnice do Bratislave.

PRAGA, Čehoslovaška, 12. oktobra. — Čehoslovaška vlada se mora boriti s težavnim problemom, kaj napraviti z 10,000 begunci, ki so prišli na Češko iz sudetskih krajev.

Vlada je postavila odbor desetih sudetskih Nemcev, čijih naloga je dognati, katere begunce bi bilo mogoče poslati nazaj na Sudetsko, ne da bi jim pretela kaka nevarnost.

Londonski župan sir Harry Twyford, ki je prišel v Prago, da se prepriča o položaju beguncev, je rekel, da je "pogled strašen."

"Angleži imajo najgloblje sočutje," je rekel, "in prispevki so mi bili poslani, ne da bi jih kdo prosil. Nekateri znesli so zelo visoki, poleg tega pa je še na tisoče majhnih prispevkov in celo zlatina in poštne znamke."

Sir Twyford je postavil posebni odbor, čegar predsednik je angleški poslanik Basil Cochrane Newton in ki bo med begunce razdeljeval podporo. Prostovoljni doneski Angležev so dosedaj že dosegli vsoto \$150,000.

KODANJ, Danska, 12. oktobra. — Dve češki tovarni, ki se nahajata v zasedenem sudetskem ozemlju, med katerimi ena izdeluje trakove za čevlje in gonilne jermene, druga pa porcelan, in kateri so lastniki pred nekaj dnevi zaprli, boste pričeli obratovati na Švedskem.

V skandinavске dežele prihaja vedno več beguncev iz Čehoslovaške in Italije. Med njimi so Nemci, Avstrijci in Židje.

J. Lewis bi odstopil, če odstopi tudi W. Green

POGAJANJA NA MRTVI TOČKI

Pogajanja med Čehi in Madžari so dospela na mrtvo točko. — Na obeh straneh vojniki počivajo. — Madžari so zasedli dveje mest.

KOMAROM, Čehoslovaška, 12. oktobra. — Pogajanja med Čehoslovaško in Madžarsko glede madžarskih zahtev so bila preložena za en dan. Kot pravi češki zastopnik, so dospela pogajanja na mrtvo točko. Uradno pa je bilo naznanjeno, da boste obe delegaciji svojim vladam predložili zapisnik zadnje seje. Madžari zahtevajo ozemlje, v katerem se nahajajo mesta Bratislava, Nitra, Kassa in Ungvar.

Včeraj je madžarska vojska zasedla mesti Ipoly Sag in Satoralja Ujhely in pravijo, da je to samo uvod za zasedanje še več tisoč kvadratnih milj čehoslovaške zemlje.

Tuji diplomati se boje, da bo madžarska vojska vdrla na Čehoslovaško, ako bi se razbila pogajanja glede madžarskih zahtev.

Kot pravijo poročila iz Budimpešte, zahteva Madžarska od Čehoslovaške odstop 6000 kvadratnih milj slovaške zemlje, kar pa Čehoslovaška smatra za zelo pretirano. Konferenca v Komaromu je bila sklicana v času, ko je madžarski kabinet sestavljal ultimatum Čehoslovaški.

Čehoslovaška vlada je ob meji zbrala vojsko, da odbije vsak madžarski vpad v deželo.

Nek češki častnik na meji blizu Komaroma je rekel, da se bo čehoslovaška armada uprla vsej nadaljni razdelitvi Čehoslovaške in da častniki le z veliko težavo zadržujejo svoje vojske, da ne prično streljati.

IPOLY SAG, Čehoslovaška, 12. oktobra. — Več tisoč madžarskih vojakov s čeladami je vkorakalo v obmejno mesto Ipoly Sag.

Več ur prej, predno so vojniki prekorčili mejo, so se obcesti na razdaljo 10 milj zbrali kmetje, da pozdravijo svoje "rešitelje." Kmetje so peli in plesali. Kmetjska dekleta so tekla prihajajočim vojakom naproti so poljubovale častnike.

Ipoly Sag ima 4000 prebivalcev, madžarska okupacijska armada pa šteje 10,000 vojakov.

KNEZ CIRIL UMRL

PARIZ, Francija, 12. okt. — Danes je umrl tukaj ruski veliki knez Ciril. Podlegel je apnenju žil. Star je bil 62 let ter je bil vnuk ruskega cesarja Aleksandra. Leta 1924 se je proglasil za "vladarja vseh Rusov". Izgnani oziroma pobegli ruski plemenitaši so ga tudi smatrali kot takega.

INNITZER BO OBISKAL HITLERJA

Več demonstrantov pred katedralo sv. Štefana je bilo aretiranih. — Policija straži katedralo.

DUNAJ, Nemčija, 11. okt. — Kardinal Teodor Innitzer se pripravlja, da odpotuje v Berlin, kjer se hoče osebno razgovarjati s kanclerjem Hitlerjem o nacijskem napadu na cerkev sv. Štefana v soboto popoldne in zvečer.

Policija je zaprla katedralo in je zaprla več demonstrantov. Zapiranje demonstrantov se vrši pod osebnim vodstvom komisarja Josipa Buerckela, ki je prejel navodila naravnost od Hitlerja.

Na trgu pred katedralo in po bližnjih ulicah so močni oddelki policije, ki pazijo, da ne pride do kakih novih izgrediv.

Ko je na trgu pred katedralo prihajalo vedno več ljudi, je policija trg ob 7 zvečer izpraznila.

Predno pa se bo kardinal Innitzer zglasil pri Hitlerju, bo še obiskal papeževga nuncijskega v Berlinu monsignora Cesar Orseniga in druge cerkvene dostojanstvenike.

Hitler je bil zelo razburjen zaradi demonstracije pred cerkvijo sv. Štefana ter je na Dunaj poslal posebnega zastopnika, da zadevo strogo preišče in krivce ostro kaznuje.

BOLGARSKI GENERAL UMORJEN

SOFIJA, Bolgarska, 11. oktobra. — Po petletnem premirju so macedonski teroristi zopet pričeli s svojim delom. Njihova sedanja žrtev je šef bolgarskega generalnega štaba generalni major Jordan Pejčev, ki je bil ustreljen, njegov pritočnik pa ranjen.

Morilec je 35 let stari macedonski revolucionar Vase Josifov, ki je na oba častnika od dal dva strela, nato pa orožje nameril na sebe. Prenesli so ga v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

Na generala Pejčeva je streljal zelo blizu, ko je bil na potu v vojno ministrstvo.

General Pejčev je zelo podpiral sedanjo vladu.

Ta uboj je v Sofiji povzročil veliko senzacijo. Pred vojnim ministrstvom so se ves dan zbirale velike množice. Kabinet je imel izvanredno sejo.

POPOLNOMA ČEŠKA MESTA ZASEDNA

PRAGA, Čehoslovaška, 12. oktobra. — Mesto Policka v zapadnem delu Šlezije, ki ga je nemška vojska zasedla v ponedeljek popoldne, ima 7,000 prebivalcev, ki so vsi Čehi, razun 10 Nemcev, ki pa so vsi židje.

REPUBLIKANCI SO V OFENZIVI

Republikanci potiskajo fašiste od Gandese. — Fašisti ne marajo posredovanja za mir.

HENDAYE, Francija, 12. oktobra. — Republikanci prodirajo po vzhodju Pandos gorovja navzdol ter potiskajo republikance proti Gandesi. V teku so vroči boji.

Republikanci so pričeli svojo ofenzivo s presenetljivim napadom ter so v kratkem času zavzeli dve gorski višini.

Vladne čete so se dva dni držale proti fašističnim napadom in general Franco je imel v teh bojih več tisoč izgub.

Ofenziva se je pričela včeraj popoldne in infanterija je naskočila pod zaščito artilerije sovražne postojanke.

Izpred Gandese so fašisti zadnje dneve odpoklicali več polkov in postojanke je držalo le majhno število vojaštva.

Kot pravi neko poročilo iz Burgosa, so fašisti proti vsakemu posredovanju za mir, ker bi mir, ki bi bil dosežen potom pogajanj, dalj povod za domnevanje, da je Španska razdeljena v dve državi.

List Dianio Vasco v Sebastianu pravi:

"Ne maram vražjega premirja. Hočemo mir osvojitve."

BURGOS, Španska, 12. okt. — Armado generala Franco bo v nekaj dneh zapustilo okoli 12,000 Italijanov. Italijanske transportne ladje Liguria, Piemonte, Napoli in Calabria so že pripravljene, da sprejmejo italijanske vojske.

S STRADANJEM JIH HOČE PRIVABITI

PALMBERTON, Pa., 12. okt. — Laza Kirikendov, duhovnik tukajšnje grške ortodoksne cerkve, je prišel stradati. S tem hoče privabiti mladino v svojo cerkev.

Tako dolgo ne bom pokusil nobene jedi, — je rekel, — dokler ne pride Gospod mladine k meni. Če je ne pušvede, je to znamenje, da ga ne smeni nadomeščati na tem svetu, in je torej bolje, da me vzame k sebi.

PIJANI KOKOŠI IZDALE KRŠILCA POSTAVE

PITTSBURGH, Pa., 12. oktobra. — Neka gospodinja na južni strani mesta je naznanila policiji, da se njene kokoši vračajo vsako popoldne pijane domov. Policija je začela preiskovati in odkrila pri sosedu velik kotel, več galon majše in precejšnjo množino munsajna. Kokoši so zobale prekuhanu majšo, ki jo je metal za hišo. Sosed se piše Jacob Sova in se bo moral zagovarjati pred zveznimi oblastmi.

GREEN PRAVI, DA BI BIL LEWIS, ČETUDI OSTOPI, NAČELNIK CIO

Danes se je pojavilo v borbi, ki jo bje ameriško organizirano delavstvo med seboj, veliko presenečenje. John L. Lewis je namreč izjavil, da je pripravljen odstopiti kot predsednik Odbora za industrijalno organizacijo, ako odstopi tudi William Green kot predsednik Ameriške delavske federacije.

HENRY FORD SE JE SESTAL Z MARTINOM

Odnosaji med United Automobile Workers in upravo Fordovih tovarn so se očitno izboljšali.

DETROIT, Mich., 11. okt. — Henry Ford se je danes sestel s Homerom Martinom ter se z njim dalj časa pogovarjal. Dosedaj so bili vsi poskusi delavskih voditeljev, da bi prišli v stik s Fordom, brezuspešni. — Edinole Homer Martin je imel to srečo ter je s tem najbrž ugledil pot, da bo Ford priznal organizacijo.

Sestala sta se v uradu Harryja Benneta, Fordovega osebnega ravnatelja.

Po sestanku sta Bennett in Martin skupno obedovala ter razpravljala o 32-urnem delovnem tednu, o delavskih razmerah ter o položaju neizvežbah delavcev.

Govorila sva zelo odkrito, — je rekel pozneje Martin.

Mr. Martinu sem povedal, — je dejal Bennett, — da bi bil 32 urni delovni teden nekaj lepega, — toda bojim se, da bo do zahtevali nekateri delonajalci, da mora delavec v dvaintridesetih urah toliko producirati kot producira sedaj v osemindesetih.

ARABCI ZASEDLI BETLEHEM

BETLEHEM, Palestina, 13. oktobra. — Arabski uporniki so prišli v popolno oblast starodavnega Betlehema, ko so pregnali angleške oblasti s policijske postaje, pošte in soli-šča.

Okoli Betlehema so v teku vroči boji med angleškimi vojniki in Arabci, vendar pa Angleži še drže več okrajev mesta.

LINDBERGH — GOST NEMŠKIH LETALCEV

POTSDAM, Nemčija, 12. oktobra. — Ameriški letalec Ch. A. Lindbergh je bil sinoči častni gost na banketu, ki ga je priredila Lilienthalova avia-cijska družba. Tekom banketa je bilo naznanjeno, da je angleška kraljeva aeronavtična družba odlikovala z zlato kolajno dr. Hugon Eckenerja

Včeraj so se nekateri delegatje na konvenciji AFL v Houstonu, Tex., izrazili, da je Lewis edin vzrok nesloge med ameriškim organiziranim delavstvom. William Green je nato pripomnil, da bi Federacija takoj uvedla mirovna pogajanja s CIO, če bi John L. Lewis odstopil. Ko je Lewis to zvedel, je izjavil, da takoj odstopi, ako Green isto stori.

Green se je nasmehnil: — Lewisu ne bom odgovarjal. Odgovorila mu bo konvencija.

S temi besedami je namignil, da upa biti z veliko večino ponovno izvoljen za predsednika Delavske federacije.

Pozneje se je pa Green nekoliko jasneje izrazil.

— Lewis, kot je že njegova navada, — hoče zopet slepiti ameriško javnost. Kaj bi pomagalo, če bi odstopil kot predsednik CIO? Nič, popolnoma nič. Tudi po svojem odstopu bi ostal diktator in bi izza kulis nadaljeval svojo sedanjo politiko.

Značilna je naslednja Lewi-sova izjava:

— V Houstonu je grmelo proti meni, kot se nikdar ne. Namesto, da bi se spor ublažil, se je še poostil. Rečem le nekaj: Od tega spora ne bodo imeli nobene škode ljudje, ki so se zbrali v Houstonu. Škoda bo trpelo le na milijone organiziranih delavcev. Pozvali so me, naj odstopim kot načelnik CIO. To sem pripravljen storiti, kajti CIO je danes dovolj močan, da lahko brez mene izhaja. Odstopim pa le pod pogojem, da tudi Mr. Green odstopi kot predsednik Ameriške delavske federacije.

30 TANKOV GAZOLINA EKSPLODIRALO

Pni Linden v New Jersey je izbruhnil požar v Cities Service Refining napravah. Eksplodiralo je 30 tankov gazolina, petrolja in mazilnega olja. Povzročena škoda znaša približno \$5,000,000. Gasilec je po dolgotrajnem prizadevanju uspelo pogasiti požar.

ANGLEŠKA VLADA NE DOVOLJ FILMA

LONDON, Anglija, 12. okt. — Vladni cenzor je prepovedal kazanje filma "Anglija v za-gati." Film prikazuje konferenco v Monakovem in prizore v Pragi, ki so se odigrali v času zgodovinskih pogajanj.

ravnatelj Zeppelinovskih naprav. Dosele niso Angleži po-častili s tem odlikovanjem še nobenega inozemca.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Scharf, President J. Lupeha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 184th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list na Ameriko	Za New York za celo leto .. \$7.00
In Kanado	Za pol leta
Za pol leta	Za inozemstvo na celo leto .. \$7.00
Za četrt leta	Za pol leta
Subscription Yearly \$4.-	

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJE IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 184th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1241

DOPISI brez podpisa in osebosti se ne priobčujejo. Denar za naročnino naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nav. tudi prejšnje bivališče naznani, da bitreje najdemo naslovnika.

M. K.:

KDO BO MORAL HITLERJU PREPUSTITI KOLONIJE?

Francija je sedaj na istem mestu, kakor je bila Češkoslovaška pred in na monakovskem sestanku.

Čehoslovaško so bile zapustile vse njene zaveznice in prijatelje. Tako je zapuščen sedaj Francoska.

Seveda se Anglija še izjavlja za francosko zvezo, toda pomisliti moramo, da je ista Anglija "zagovarjala" tudi Čehoslovaško, dokler se ni pogodila s Hitlerjem, kakor mešetar na kranjskem sejmu za kravo.

Chamberlain je že razglasil, da se angleški in nemški narod nikdar več ne bosta borila. Chamberlain je toraj tukaj mešetaril s Hitlerjem sam, brez Francije, dasi je še pred dobrim mesecem angleška vlada razglasila po svetu, da so njena in francoska armada ter mornarica takorekoč pod eno zastavo.

Francija nima ne prijatelja ne zaveznika več v srednji in vzhodni Evropi, na zapadu jo pa obdajajo z juga španski fašisti pod nemškim in laškim poveljstvom, na jugovzhodu Lahi, na vzhodu Nemci, na severu pa tisti Angleži, ki so prodali Čehoslovaško, in ki so pripravljeni vsakega prodati za svojo varnost.

Hitler je sedaj dvakrat, in še več, tako močan, kakor je bil na monakovskem sestanku. Francija in Anglija sta pa za ravno toliko slabšeji.

Hitler ima sedaj vse: Hrane, petroleja, železa, poleg Kruppove še Škodove tovarne, bakra, prav vse, izven mogoče gumija, ki ga bo pa tudi lahko uvažal, saj mu ga bodo Angleži sami prodajali, če že drugače ne, zato, da se mu ne zamerejo.

Kakor je bilo stanje Čehoslovaške na monakovskem shodu brezupno, tako je sedaj tudi francosko.

To je sicer, bo kdo rekel, pretirana trditev. Toda, al! Mussolini komaj ne čaka za povečanje svojega imperija?

Ali bodo Angleži branili izključno francosko posest, ko vendar vidijo, da nikakor ne morejo zmagati na francoski strani.

Angleži so se Hitlerja bali, ko so mu stali za hrbtom Čehi in Rusi in morda tudi Poljaki.

Ali naj si kdo domneva, da se ga sedaj ne boje še sto-krat bolj, kakor prej?

Da, da, napravili bodo zopet kupčijo: Hitler naj si vzame francoske kolonije, ki so dovolj obsežne celo zanj, pa bo mir za nekaj generacij.

Lahi bodo vzeli Tunizijo, Nemci Gibraltar.

Končno ni nič več kot pravično, da tudi Anglija nekaj žrtvuje, prav iz svojega, za mir, ki ga tako ljubi, da prodaja svojo narodno čast in varnost zanj.

Nadalje bodo Lahi zagospodovali nad Egiptom, Nemci pa na Suezu. In tako bo odklenalo francoskemu izdajalcu in angleškemu mešetarju.

Saj je vendar tako lahko dobiti pretvezo za nove zahate, in Hitler je pravi mojster v takih stvarih. Kakšno garancijo pa imajo Angleži za Hitlerjevo miroljubnost napram njim?

Ničesar drugega kakor edinole njegovo besedo, katero je že tolikokrat, vsakokrat, pojedel.

Francija bo morala Hitlerju prepustiti kolonije.

OČE IN SIN STA SE SESLA V OČELICI SMRTI

Celica smrti v kaznilnici Mokotów v Varšavi je bila pred kratkim prizorišče dramatičnega srečanja med očetom in sinom. Roparski morilec Kazimierz Mitewski je čakal tu na izvršitev smrtni kazni, ko so v kaznilnico oddali tudi njegovega sina, zavrlo težkega vstana. Kazniški vodstvo je vlomilo dovolilo, da se sestra

me z očetom. Kandidat smrti je svojega 19-letnega sina nagovarjal, naj spet postane pošten človek. To nagovarjanje pa je imelo le malo uspeha; kajti mladenič je iz kaznilnice pobegnil in izvršil takoj nov vlom, pri katerem so ga ujeli. Vse kaže, da bo končal na isti način kakor oče.

Pod vaško lipo.

Piše kakor misli FRANK KERŽE

Ali je res vsejedno?

Vse mogoče časopise čitam, domače in tuje, vendar pa redkokdaj najdem kako zadevo tako pojasnjeno, tako zapisano, kakor je. Ali je vse v neki megli, ali pa tako zavito, da si ne moreš ustvariti pravilne sodb.

Vzemimo v roke samo tri večje misli: demokracijo, fašizem in komunizem. Kaj najdemo? Po demokraciji deželah pišejo listi, da so Mussolini, Hitler in Stalin eno. Če tega ne zapišejo naravnost, pa po ovinkih dokazujejo tako, da človek mora priti do zaključka: različna imena, a enaka misel. Torej: posebnost tiska v demokraciji je ta, da ne fašizem in komunizem nočeta v en koš.

Kako pa pišejo listi po fašističnih državah? Komunizem je končno zlo. Demokracija ni drugega, kakor odprta planjava, koder se lahko rekrutira komunizem.

Če bi pa pogledali v komunistične liste, bi našli eno: demokracija in fašizem sta v bistvu eno. Oba dovoljujeta takozvani kapitalistični sistem — s to razliko, da je demokracija dovoljeno prostovoljno organiziranje zaposlenega delavstva, v fašizmu pa ne. Pravzaprav je še tako: Fašizem ni drugega, kakor demokracija, ki je odvzela svobodo tistim, ki nimajo.

Kje je resnica? Pred vsem bi rad zapisal, da je dokaj žalostno za inteligenco enega naroda, če piše javno mnenje — listi, da je komunizem in fašizem eno in tisto. Kdor to zapiše, ali vedoma laže, ali pa ne ve nič.

Kaj pa je bistvo komunizma? To, kar je bilo bistvo nekdanje čehoslovaške zadruge: karkoli je na svetu, naj bo od vseh in ne samo od nekaterih. Komunizem smatra, da je država lastnina vsega. Kdo pa je država? Ti, jaz in vsak, ki živi v organizirani družbi.

Predvsem je važno, da vemo o komunizmu to-le: komunizem ne dovoljuje privatnih podjetij — torej nobenega izkoriščanja ljudi in materiala.

Če bi vprašali, zakaj imamo taka podjetja na svetu, bi vam lahko vsak otrok odgovoril: zato, ker nošijo profit. Kar ne nosi profita, to ne more živeti v kapitalističnih državah.

Vendar pa mora komunistična država tudi imeti svoje rudnike, tovarne in razna podjetja sploh. Ampak jih nima zato, kar nosijo profit, pač pa zato, ker so njihovi produkti potrebni za ljudstvo. V komunistični državi dela vsak za državo — to se pravi za vse ljudi, v kapitalističnih državah pa dela človek za posameznika ali korporacijo in sicer zato, ker je profit in samo dokler je profit. Karkoli se izdela ali pridobi v komunistični državi, je od vseh, to se pravi: država kot ljudska zastopnica prevzame vse izdelke in jih tako razdeljuje med ljudstvo, kakor je pač mogoče v danih slučajih.

Karkoli se izdela ali pridobi v kapitalistični družbi — pa naj bo že demokracija ali fašistične oblike — je last tistega ali tistih, ki so započeli. Ti tudi delajo za trg, a le pogojno: če in dokler je profit. Kakor hitro ga zmanjka, zapro vrata in narod ima — krizo. To vemo najbolj pri nas, ko listi dan za dnem pišejo: industrija, odprti vrata, zaposluj ljudi brez dela.

V komunizmu je torej vse državno, vse ljudsko, to je: od vseh in ne samo od nekaterih. Od katerih vseh?

To je zanimivo vprašanje, ker nam takoj odpre pogoje za

nir in red med vsemi narodi na svetu. Karkoli se v komunizmu pridobi, je od vseh in za vse brez razlike na narodnost, vero, barvo ali politične meje. Zato nikdar ne čitate, da so Sovjeti pridobili ali ustvarili nekaj za Ruše, pač pa za zvezo Sovjetskih republik. Današnja Sovjetska republika sestoji namreč iz mnogih posameznih narodov in plemen, držav in državic, ki pa imajo vse enak temelj: komunizem. Ker delajo vsi za vse, ni vzroka za kakšno nasprotja. Baš posebno: povezani so v celoto z veliko idejo.

Če imamo torej jasno sliko, kaj je komunizem, kaj je temelj in namen njegov, se bomo le pomilovalno smeili tistim, ki tlačajo fašizem in komunizem v eno torbo. Res je mogoče, da so fašisti kopirali komunizem v svoji organizaciji, lahko zasleduje gotovo podobnost na dolgo in široko, toda v popolnoma nasprotni smer. Zakaj komunizem drži iz kapitalizma ven, fašizem pa notri, to je v kapitalizmu.

Smeri in pota komunizma drže na vse strani sveta v skupine in posameznike. Fašizem gre le v eno samo smer: od vseh strani v eno in tisto narol. Mussolini se smatra za predstavnika Italijanov — njemu je od tega, da zagospoduje nad vsemi, ki niso Italijani. Še bolj je izrazovit v tem Hitler, kateri sploh meni, da kdor ni Nemec ali nemška krvi, sploh nima pravice do življenja.

Pota fašizma drže torej na vse strani tako, da ne zavijejo in pridejo spet v tisto središče, koder so se začela. Fašizem prizna narod in narodnost v tako nestrpni meri, da ne misli na drugo, kakor kako bo razširil sebe in vničil vse drugo. Fašizem drži v vojsko, komunizem v mir.

Naj nas to ne moti, če imamo italijanske in nemške fašiste, kateri se baje dobro razumejo med sabo. Resnica je, da se ne razumejo in se nikdar ne bodo. Vzrok? Kapitalistični sistem, ki jih je ustvaril in ki jih redi. Dokler se interesi Nemcev in Italijanov ne križajo, bodo vsaj na zunaj prijatelji. Toda to ne bo dolgo. Zakaj namen kapitalističnih sistemov je — profit. Za profit pa so potrebni dobri mednarodni trgi. Torej: če imajo Nemci in Lahi svoje naravne meje v Alpah, je njihova trgovina brez meja. Zato je nemumno govoriti o kakem prijateljstvu med Nemčijo in Italijo, ker je vendar znano dejstvo, kako izpodriva nemška industrija italijansko vse povsod, zlasti pa v srednji Evropi. Povojne države z nerazvito industrijo so poprej dosti kupile v Italiji — danes pride po večini vse iz Nemčije.

Govorim o fašističnih in komunističnih državah, kakor da bi nikjer več ne bilo kaj drugega. Imamo vendar Anglijo, Francijo, Združene države in na ducate skupin po vsem svetu, ki vsaj na zunaj trdijo, da niso fašistične in ne komunistične.

Rad verjamem to. Na zunaj res niso — ne prvo ne drugo. Na znotraj se pa ljudje kar sami od sebe pomikajo in urejajo, to se pravi: ali gredo sem ali tje. Ali se nagibajo k fašizmu ali komunizmu, pa že še tako vpijejo, da nočejo biti ne eno ne drugo.

Demokracija je nekaj, kar je brez barve in snovi, torej nekaj nevtralnega. To se pravi: sama zase nima ne meje ne smeri. Dopusča ustvarjanje gotovih oblik. Zato se vse rodi v demokraciji — vse mogoče skupine, verske in politič-

ne in druge sekte — za vse je prostora.

Zato nas bo zanimalo vedeti, da je tudi laški fašizem in nemški nacizem dete iz demokracije. Pohrala sta oba ves sistem in vso navlako, odrezala pa to, kar imenujejo osebno svobodo.

To je važno, da vemo, zakaj iz tega sledi, da je komunizem popolnoma osebna, politična in gospodarska demokracija, fašizem pa je vničenje zadnjega in edinega stebra demokracije, to je osebne svobode in prostote misli.

Zato se človeku tako čudno zdi, ko čita dan za dnem po listih, da so Mussolini, Hitler in Stalin eno, kar so tudi njihovi sistemi eno blago z različnimi imeni. Kdor hoče resnice priznati, mora pritrditi, da to ne samo da ni res, pač pa, da drži komunizem v čisto nasprotni smeri, kakor fašizem. In to je tako velika razlika, kakor je razlika med živim in mrtvim, vidnim in nevidnim.

Vse to bi lahko vsaj naši listi vedeli, ki se tako radi razkorajajo čez Rusijo. Že vem, da se ne vjema vse s stališči in prepričanj. Mnogo je takega, kar bi lahko izostalo. Jaz in ti se z marsičim ne strinjava, vidi pa eno: da se zastran tega ne smeva grabiti kamna iz blata, da ga vrževa na vse skupaj. Ni vse slabo, prijatelj moj, zakaj če bi to bilo res, bi se močni, vplivni in veliki ne bali tako komunizma.

Angleški listi kar trepetajo svete jeze, kakar slišijo kaj o komunizmu. Vsak trenutek primejo koga za lase in vpijejo: ta je komunist. Da bi pa vprašali zakaj je komunist in od kdaj — tega ne. Patriotično navdahnene skupine in posamezniki preiskujejo z velikim potrpljenjem misel za mislijo. Kakor hitro najdejo kje kakšno podobnost, takoj zavpijejo: to je komunistično. To je taje. Proč s tem!

Človek bi mislil, da bodo najprej vprašali, ali je dobro ali ne, ali pomenja izboljšanje danih razmer in položaja ali ne. Ampak za to se ne brigajo. Njim je le eno: da "rešijo" ubogo ljudstvo tiste strahotne pošasti, ki se ji pravi komunizem.

Smešno se človeku zdi, da smatrajo nekateri Marxa za začeto kniko komunizma. Pred dva tisoč štiri sto leti so živeli doli na Grškem ljudje, ki so jako znanstveno razpravljali o komunizmu in prišli do zaključka, da pomenja najpopolnejšo urejeno družbo ali državo. Dokaz za to so nam dela slavnega modrijana Plata. A komunizem je že daleč starejši — zakaj s komunizmom je začelo vse stvarstvo svoje življenje na zemlji.

Mesto da povprečni Američan trepeta pred tem pojavom, bi bilo dosti boljše, ko bi se ustavil in rekel: kaj je to? Kaj uči? Ali ima kaj dobrega na sebi in če ima, zakaj bi ne vzprejeli mi?

Jaz nisem eden tistih ljudi, ki bi rekel: karkoli uči ali nalaga ta ali ona ideja, vse vzprejmi, ali vse zavrzni. Nikdar v življenju nisem storil tega in ne bom. Enako uči tudi druge. Kar se strinja s teboj, to vzprejmi. Sploh ne moreš drugače, kakor vzprejeti, ker se te prime kar samo od sebe.

Komunizem pomenja v bistvu, popolno gospodarsko enakost in svobodo, to se pravi: h ti demokraciji, ki jo poznamo in cenimo, dodajam še drugo, to je gospodarsko, katere mi nimamo. In ne samo, da je nimamo, s sovražnikom domovi ne napadamo vsakega, ki hoče vsem dobro in ne samo nekaterim.

Komunizem bi bil torej to, kar bi imenovali gospodarsko, politično in individualno svobodo in pravico. Če vsega tega ni v današnji Rusiji pa vedite, da pride na svetu vsako izboljšanje s tržkim delom in jako počasi. In največje previdnosti je trden pri točki, ki

Peter Zgaga

JOŽEF DEBEVEC

V soboto sem čital v elevanskem slovenskem dnevniku, da je umrl v Ljubljani dr. Jožef Debevec, eden največjih mož, kar jih je premogla naša domovina v zadnjih petdesetih letih.

Bilo je leta 1903 ali 1904, ko smo študentje drugega razreda v kranjski gimnaziji ob o-smih zjutraj nestrpno čakali, kdo nas bo slovensčino učil.

Pozvonilo je. Vstopil je mož v duhovniški obleki, zmoli običajno molitev in sedel za kateder. S kazalcem in palem desne roke si je podprl brado, z leve roko pa desni komolec in nas začel motriti drugega za drugim.

Bil je tenmolas, sinjih oči,

spade med osebno pravico in svobodo, zakaj v tem se največ greši. Ni treba drugega, kakor pogledati malo okoli sebe, pa kmalu vidite, kam pride človeštvo, če ne razume svobode. Ni res namreč, da se sme vse pisati in govoriti, kar pride komu na misel. Tega seveda ne razumemo v Ameriki.

Zato pa govori, piše in oznanja javno vsek norec, ki ima denar. Od katerikoli strani gledam fašizem in demokracijo, kakoršno imamo, vedno ja-nejše vidim, kako se demokracija polagoma pretvarja v fašizem. Čudno mi to, če vemo, da vladajo vselej tisti, ki imajo. In kdor ima, skuša pred vsem varovati to, kar ima. To je glavno.

Bodimo odkriti in priznajmo si, da pride vedno in povsod prvo in edino vprašanje: kako bo boljše, zame, kako bom najlažje obdržal, kar imam in kako bi še več dobil. Vsak je sebi daleč najbližji, pa če se tako vpijemo, da ni res. Nauk o našem bližnjem je res lep, ampak ne spada v družbo, ki pozna in časti profit. Mi vemo, da odloča vedno in povsod vprašanje: koliko bo profita, ne pa, kako se bo godilo našemu bližnjemu.

Ni in ne more biti vsejedno, kako presojaš gotova svetovna vprašanja. Fašizem je vstal iz demokracije in je začel gospodariti v nji. Imamo ga dovolj po vsem svetu, pred vsem pa v naši Ameriki. Farizejstvo in hinavstvo anglosaškega plemena je znana stvar. Edino tako plemo je moglo dati sveta oblike, ki jih poznamo pod današnjo demokracijo, ki pomenja: na papirju dajaj vse, v življenju pa grabi in deri, kogar moreš.

Ne: Rusija z Nemčijo in Italijo, pač pa: Anglija, Francija in Amerika z Italijo in Nemčijo. Tako je edino pravilno. Kdor me verjame, naj gre malo med kroge, ki imajo, pa bo kmalu videl, odkod veter piše. Svet gre svojo pot, ljudje pa tudi. Rusija, Španija in Kitajska so lahko dežele, ki nas nič ne brigajo, lahko pa tudi del tistega, ki zadeva vsakega človeka.

Ali se spominjate, kolikokrat sem pisal o kakki vojski in kako sem vselej prišel do sklepa, da ne bo nobene? In kako sem vtemeljeval ta svoj sklep? Rusija v mejah se lahko presteže, preceeni. Rusije za mejami se ne more. In to je tisto, ki drži fašiste na verigah.

Za današnjo demokracijo bi bil boj med fašizmom in komunizmom idealna rešitev svetovnih vprašanj — ampak Rusija ima pradober državnik. In zato je kapitalistična demokracija tista, ki izgublja in jih dobiva po zobeh.

njegov obraz pa kakor iz mramorja izklesan.

Običajno šumenje in šepetanje je utihnilo. Bili smo kakor hipnotizirani.

Nato je spregovoril.

Fantje, — je rekel z nekoliko zamolklim glasom, — fantje, slovensčino vas bom učil. To mi je strašno težko, kajti slovensčine vas je že mati naučila. Skoro greh se mi zdi, segati v njeno učnost, ki je najboljša in najlepša na svetu. Pa vam bom vseeno posvojih skromnih močeh poskusil tolmaiti materinščino, da se boste njene lepote zavedali in da jo boste vedno spoštovali. Malo nas je, pa smo pridni, delovni in iskreni ter vztrajni in vztrajni. Nad tisoč let že tlačimo tujece, toda tudi nam bo enkrat zasijala zora svobode. Narod, ki je vzdržal tisoč let, je že vsaj po človeških poj-mih večni.

Tista prva ura je tako hitro minila kot še nikdar nobena. Ko je pozvonilo, nas je gulantno pozdravil in ni pustil študentu v prvi klopi na desni da bi mu vrata odprl. (Takrat je bil običaj — ne vem, če je še danes, — da je moral študent profesorju vrata odpreti.)

Ne, ne, le nobenega hlapčevstva ne, — ga je zavril dr. Debevec, — bom že sam. Le hlapčevstva ne, fantje. Nekega dne smo čitali na tabli v gimnazijski veži: — Kdor se hoče učiti hrvaščine, bolgarsčine, češčine, slovaščine, poljsčine, ruščine, — francosčine, angleščine, španščine, keltsčine, arabščine in hebrejščine, naj pride med peto in sedmo uro zvečer v gimnazijsko knjižnico.

Mislili smo, da nas vabi v knjižnico najmanj deset učiteljev, pa je sedel za mizo en sam — dr. Jožef Debevec. Dosti se jih je priglasilo, to da le malokdo je vzdrl, kajti učitelj je bil strog, natančen in silno temeljit.

Edinole enega se spominjam, ki je šel skozi vso Debevevo solo: France Pernec, ki je bil s Prinskega doma.

Pred tremi ali štirimi leti je umrl. Bil je uradni tolmač za deset jezikov pri Ligi narodov v Ženevi.

Neizbrisno mi je pa ostal v spominu ta dogodek:

V kotu gimnazijskega dvorišča je bila drvarnica, za katere smo hodili pobje v dopoldanskem odmoru cigarete kaditi. Pet ali šest nas je bilo in med nami tudi neki Aljančič.

Par let je bil starejši od nas in popoln brezverec. Njegovi starši so bili "liberalci", in takrat je veljalo načelo, da liberalci ne sme verjeti ne v Boga in ne v hudiča.

Kavili smo in brali slovenski brezverci list, ki je v Pragi izhajal.

Naenkrat vzklikne Aljančič: — Čike stran in list, far gre! V tistem hipu se je pojavil izza vogala profesor Debevec.

— Le kadite, fantje, — je rekel, — kadite za svoje. Če pa zapravljate s cigaretami starišem denar, naj Vas bo sram! In tudi "Svobodno misel" lahko čitate. Mladi ste še in boste že presodili, kaj je prav in kaj narobe.

— Slišal sem pa, — se je obrnil k Aljančiču, — da mi "far" nekdo rekel "far". Da "far" sem, če me hočete tako imenovati. Toda s tem, da sem "far", še ni rečeno, da nisem človek.

Danes vem, da je bil Jožef Debevec velik človek.

Kako vse drugače bi bilo, če bi bilo na svetu dosti takih ljudi kot je bil on.

Vesele in žalostne vesti iz slovenskih naselbin

"KOFIKLAČ" NA OSMI V NEW YORKU

Jesen je, in tudi konec poletja. Gotovo so ež vsi naši velenestniki z veliko žalostjo pustili zeleno lepoto na deželi in se vrnili v našo veliko mesto. Mislim tudi, da jim je še zmeraj dolgočas za tisti sveži zrak in naravno lepoto, ki so jo našli na deželi. Zdaj pa je konec vsega tega in treba zopet nazaj na vsakdanje življenje. Res, takim, ki so se dobro imeli "na country", je zdaj težko, mislijo si, da zdaj je konec razvedrila. Toda to ni res. Tudi v našem velikem mestu je včasih fletno. Take čase pa imamo pri naših prireditvah, in to še posebno pri prireditvah, katere nam napravljajo v cerkveni dvorani na Osmi.

Prva veselica na Osmi v tej jesenski sezoni bo prihodnje nedeljo 16. oktobra, ko bo altarno društvo fare sv. Cirila priredilo takozvani "Kofiklač" in ples. Vsako leto naše dobre žene nam pripravijo to veselico in zanimivo veselico in že vsakokrat je bila velika udeležba. Tako upamo da bo letos, kakaj res se boste lahko dobro zabavali.

Fant od fare.

ZA OBISKOVALCE SVETOVNE RAZSTAVE

Novic posebnih tukaj ni, kakor da smo spet dobili v našo naselbino Plainfield, N. J., dve slovenski družini. Družina Jerman se precej dobro počuti v svojem domu, kakor tudi družina Johna Habjan, kateri je tudi tukaj kupil posetstvo za poletni oddih. Živel Plainfield! Kar se tiče dela, ni tukaj nič boljše, kot po drugih državah. Največ jih dela pri WPA. Sedaj pa k stvari: Kot delegat 19. konvencije KSKJ, katere se je vršila v Eveleth, Minn., so me vprašali, ako smo kaj pripravljene, za sprejem slovenskih obiskovalcev svetovne razstave v New Yorku. Obljubil sem jim, da bom storili vse, kar bo v naši moči. Zatorej si usojam sklicati sejo dne 20. novembra 1938 v Slovenskem Domu v Brooklynu. Vabljeni so vsi posamezni Slovenci in vsa društva, podpora in pevski. Vsi naj se udeležijo 20. novembra seje, ker skrajni čas je, da se kaj ukrene o tem. Podrobnosti bom poročal pri seji.

Svetovna razstava bo odprta okoli 1. maja prihod. leta. Čas je kratak. Pripravljene morajo biti razni odbori, kot na primer za stanovanja razkazovanja itd. Slovenci so me prosili, da bi najraje stanovali pri svojih rojakih. Apeliram na vse, da se za gotovo udeležite shoda 20. novembra, da se pogovorimo. Sklicatelj.

1898 1938

Sodobje 40 Let

Jugoslovanska Katoliška Jednota

Glavni stan in lastni dom:
Ely, Minnesota

\$5,677,744.00

je izplačala v vseh podporah svojim članom od časa njene ustanovitve.

Kadar se zavarujete, potrebujete dobro, varno, zanesljivo in točno zavarovalnico. Štiridesetletna preiskunja vam je najboljša garancija. In če še dvomite, vprašajte dolgoletne člane, ki se počutijo najbolj svobodno in bratsko v najboljši bratski podporni organizaciji v Ameriki.

Skupna imovina:
\$2,260,028.00

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO			V ITALIJO		
Za \$ 2.55	Din. 100		Za \$ 6.35	Lir 100	
\$ 5.00	Din. 200		\$ 12.25	Lir 200	
\$ 7.20	Din. 300		\$ 29.50	Lir 500	
\$11.65	Din. 500		\$ 57.00	Lir 1000	
\$23.00	Din. 1000		\$112.50	Lir 2000	
\$45.00	Din. 2000		\$167.50	Lir 3000	

KER SE CENE PEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Na izplačilo velja smekov kot zgoraj navedeno, bodi v dimarjih ali brez dovoljenja se bojiš pogaj.

Izplačila v ameriških dolarjih		
Za \$ 1.00	marke poslati	\$ 1.00
\$ 1.00		\$ 1.00
\$ 1.00		\$ 1.00
\$ 1.00		\$ 1.00
\$ 1.00		\$ 1.00
\$ 1.00		\$ 1.00

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

SUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO SI.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
110 WEST 184th STREET NEW YORK, N. Y.

POROČILO IZ PITTSBURGHA, PA.

Ker se le malo kdo oglasi z dopisom iz naše naselbine, sem se jaz namenila napisati par vrst. Vem, da je dosti rojakov, ki so pred leti tukaj živeli, a so zdaj raztreseni po celi Ameriki. Naznanim jim, da je naš prej imenovani zakajeni Pittsburgh še vedno na svojem starem mestu, samo zdaj je tudi tukaj lep čist zrak in malo je opaziti dima iz tovarn. Potem si morete misliti, da so tukaj delavske razmere nepopolne. Čeravno so slabi časi, imamo tudi precej veselja. Stejem si v dolžnost, da se zahvalim vsem spodaj navedenim, ki so se odzvali povabilu na surprise party, katero sta mi prizadela moj sin in hči 29. septembra. Nisem si mislila, da bi me moje prijateljice tako počastile s takimi dobrotami. Koliko presenečenje je bilo zame, ne morem opisati. Ako sem pomotoma katero ime izpustila, prosim me zamerite. Pozdravljam vse prijatelje in rojake širom Amerike. Glasu Naroda pa želim veliko uspeha.

Terezija Sikosek.

ADVERTISE IN
"GLAS NARODA"

OB POVRATKU IZ DOMOVINE

Vsem čitateljem prinašam pozdrav iz domovine, kjer sem se nahajala skoraj 3 mesece. Z veseljem sem se podala, da še enkrat obiščem svojo ljubo mater, očeta, sestre ter vse drage. Bilo je veselo svidenje z mojo 70-letno materjo, katere nisem videla že 29 let. Vsa srečna sem bila v njeni bližini. Težka je bila ločitev, ko sem zadnjikrat zaklicala, ko je vlak odhajal: Z Bogom, draga mati, z bogom, dragi prijatelji!

Zelo veliko jih je bilo na kolodvoru v Ljubljani, odkoder nas je okahajalo okoli 20 Slovencev in Slovenk.

V Havru smo se podali na parnik Ile de France. Ko so zapiskali parne sirene ter oznanjale odhod, je žalost legla na srca. Vpraševali smo se, če bomo še kdaj videli domovino.

Več o potovanju bom pisala prihodnjic. Zelo dosti nas je bilo na parniku, približno 2000, največ rFancezov. Vožnja v tem jesenskem času je še polvoljna, le malo bolj viharno je ter malo bolj ga ziblje. Ko to pišem, smo 5 dan na ladji.

Članice SZZ. smo samo tri: Mrs. Frances Vrbič, Mrs. Mary Knaus in jaz. Nekaj jih je še ostalo, ki se vrnejo pozneje. Zelo veliko število je tudi dijakov, ko so bili na izletu, ki pripovedujejo, da se jim je zelo dopadlo. Z nami je tudi zdravnik z družino iz Waukegana. Dr. Frlan in pa njegov prijatelj Ignac Jereb.

Potovanje gre h koncu. V New Yorku se bomo razšli na vse strani. Potovanje tja in nazaj je bilo kot ena družina. tako smo si bili vsi domači ter se bomo sponinjali, kako smo se imeli v domovini ter na parniku.

Pozdrav vsem!

Mary Smoletz.

ZAHVALA

Dolžnost me veže, da se zahvalim za pomoč vsem, ki so mi jo izkazali v moji nesreči. Posebno pa sledečim: John Kováč, Mike Kováč, Math Novak, Otto Batz, Tone Harvatin.

Preveč prostora bi vzelo, če bi hotel vse imenovati, ker so pomogli tudi ljudje drugih narodnosti v tej okolici.

Naj bo na tem mestu izražena prišrna zahvala vsem in vsakemu posebej. Vedno vam bo hvaležen.

Z najlepšim spoštovanjem,

Fr. Sluga in družina

Box 226, Owen, Wis.

Naročniki!

Pazite na ŠTEVILKE poleg naslova, ki pomenijo: prva mesec, druga dan in tretja pa leto, kdaj vam naročnina poteka. Naprimer: — 10. 10. 38

TO POMENI, da vam je naročnina potekla 10. okt. 1938

Pošljite pravočasno, da nam prihranite nepotrebno delo pošiljanja opominov.

GLAS NARODA, 216 W. 18 St., New York

POROKA

Sin znane in spoštovane Glavacheve družine v Johnstownu, Pa., Mr. Frank Glavach, se je poročil z Miss Alojzijo Bizjak. Na ženitovanjsko potovanje sta se podala v Chicago. Mlademu paru naše iskrene čestitke!

AVTOMOBILSKA NESREČA

V Clevelandu je neki avtomobilist podrl na tla 15-letnega slovenskega fanta Williama Mihelicha. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer so zdravniki izjavili, da ima najbrž hujše notranje poškodbe. Voznik avtomobila, ki je takoj ustavil, je bil aretiran, ker ni imel potrebne licence za vožnjo avtomobila.

ROJAKU IZGINILO \$1,990.

Rojaka Franka Šurla v Milwaukee, Wis., je te dni zadel hud udarec. Izginilo so mu iz hiše vsi njegovi prihranki trdega dela — \$1,990 — ki jih je imel spravljene v neki skrinici, in katere je neki brezvestni tat izvalil in ukradel. Kot Šurla pripoveduje, je izključno, da bi zločin izvršil kak tuj človek. Denar je ukradel nekdo, ki so mu bile razmere v hiši dobro znane ter se je v odsotnosti družine splazil v stanovanje, prebrskal kote, in našel denar. Šurla izjavlja, da je imel denar pripravljen dora, ker se je oziral na priliko ugodnega nakupa kake obrti ali trgovine, da bi mogel na stara leta dati slovo nestalnemu delu.

Slovenci v Kanadi

VINSKA TRGATEV V TORONTO

Kakor običajno, tako tudi letos priredi naše društvo S. N. P. J. v Toronto vinsko trgovino v soboto zvečer, 22. oktobra na 386 Ontario Street.

Vljudo vabim rojake in rojakinje, katerim je kaj za to zabavo, da nas na omenjeni dan posetijo. Vinograd bo vse-

"ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA..."

V Rock Springs, Wyo., je umrl Jakob Mrak v starosti 93 let. Pred 26 leti je prišel sem z ženo, katere je pa že umrla pred nekaj leti. Pokojni je bil rojen v Žirovskem vrhu tratarske fare (Sr. Anton). Zapušča dva sinova Johna in Antona ter sina v starem kraju. Dve hčeri Mary in Johana živita v Rock Springs. Nadaljni dve hčeri sta v Pueblo, Colo, oziroma v St. Paul, Minn.

V Forest City, Pa., je umrl rojak Frank Marolt po enem tednu boleznij pljučnic. Star je bil 50 let, doma iz Logatec. Zapušča ženo in hčerko ter dva brata Jakoba in Ignaca, v starem kraju pa ima brata in tri sestre.

V Clevelandu je po dolgi in mučni boleznij preminila dobro poznana rojakinja Mary Simene, rojena Slebir, v starosti 44 let. Doma je bila iz vasi Stojnik, fara Stranje pri Kamniku na Gorenjskem, odkoder je prišla v Ameriko pred 18 leti.

Pred nekaj dnevi je na farmi v bližini Abmeeka, Mich., umrla Mary Sunich, stara 73 let in rojena v okolici Črnomlja v Beli Krajini. V Ameriki je bila več ko 50 let in zapušča moža, znanega pionirja Mika Sunicha, tri sinove in štiri hčere.

Za ljubitelje leposlovja

CYKLANEM. Spisal Janko Kersnik (136 strani.) Kersnik je pisal v Jurčičevem duhu. Svoj slog je znal tako prilagoditi Jurčičevemu, da je po Jurčičevi smrti uspešno završil njegove nekončane romane. "Cyklanem" je ena njegovih najboljših povesti. Cena \$1.00	MED PADARJI IN ZDRAVNIKI KLEOPATRA. Spisal Rider Haggard. (283 strani.) Zgodba o čudoviti egipčanski kraljici, ki je gospodovala vsemu takratnemu svetu. Rimski vladar je iskal milosti in ljubezni pri nji. Njeno razkošno in razuzdano življenje ter njena tragična smrt. Cena \$1.45
MOLOH. Spisal Janko Kač. (198 strani.) Pisatelj je segel v dobo, ko so začele graditi tovarne na Štajerskem in ko je vse vrelo v nje. Vrelo v nje in jih uničevalo. Strašno maščevanje razočarane matere. Cena \$1.00	KRIŠTOF DIMAČ. Spisal Jack London. (404 strani.) Eno najboljših del znanega ameriškega proletarskega pisatelja, ki je doobra poznal življenje vseh slojev, ker ga je sam doživljal. Njegova dela so prestavljena v vse kulturne jezike. Cena \$1.00
IZZA KONGRESA. Spisal Ivan Tavčar. (548 strani) Pisatelj je posegel v tem romanu v začetek devetnajstega stoletja, ko se je vršil v Ljubljani kongres, ko so se sestali trije cesarji. Kdor hoče poznati ljubljansko življenje onega časa, naj prečita ta roman. Cena \$2.50	

Slovenic Publishing Company

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Dopis iz domovine

Selo Moste, Ljubljana, Jugoslavija

Ze dolgo niste slisali nice-sar od mene. Poslal sem pac pred meseci vecji dopis, v katerem sem popisoval priprave ljubljanskega zupana za potovanje v Cleveland, O. Ta dopis je menda postal zrtve tajne cenzure, ali je pa deček, ki ga je nesel na pošto raje pobasal poštino 8 dinarjev, pismo pa uničil.

Letošnje poletje je prišlo iz vanredno veliko število slovenskih izletnikov iz Amerike. Na ljubljanskem kolodvoru so bili sprejeti z godbo, slisali smo tudi več govorov od katerih mi je najbolj dopadel govor izseljeniškega komisarja g. Finka, ki ni iskal nikakih fraz, temveč jih pozdravil iz srca in jim želel razvedrila v domovini. Okrepčali so se pa sami že v kolodvorski restavraciji z zakusko, ki jo je preskrbel agilna gospa Rusova, upraviteljica French Line v Ljubljani. V hotelu Metropol Miklič so se odlično izvanrednim nizkim cenam in dobremu vinnu, posebno pa jim je ugajal čvček. Razšli so se potem veselih sre v svoje domače vasi, ker so jih sorodniki z veseljem pričakovali.

Med letošnjim izletniki je bil tudi Mr. Janko Rogelj, znan narodni borec in organizator iz Clevelanda s svojo soprogo. Žal, da mu niso službene razmere dopuščale ostati v domovini več kot tri tedne. Gledal je z odprtimi očmi in proučeval razmere v domovini. Nekaj mu je do padlo, drugo pa zopet ne, vse pa je ocenil objektivno kot gentleman.

Dve uri pred vrnitvijo v Ameriko, priredili smo mu v glavni dvorani hotela Metropol malo odhodnico. Veležili so se sledeči: Mr. in Mrs. John N. Rogelj, Mr. in Mrs. Franc Birtič, Mr. in Mrs. Joe Zelenc, Mr. in Mrs. B. Jakac, gospa Rusova, operna pevec Banovec in Šifrer, Miss Anica Eršte iz Clevelanda, Mr. Krašovec iz Clevelanda, Mr. Birk, sestra Mr. Rogelja in njen mož in jaz. Temperamentna Miss Eršte, kateri je posebno operni pevec Šifrer na dušo pihal, je pisala toliko razglednic, da so me od samega podpisovanja prsti boleli. Le prehitro je prišel čas odhoda. Poslovili smo se od Mr. in Mrs. Rogelj s prisrčnim željo, da bi se vsa v dveh letih zopet videli.

V domovino je prišla že konec marca Miss Joan Ovca iz New Yorka. Inteligentna dama je potovala po vsej Jugoslaviji in se vrnila konec maja v New York. Kretala se je v bolj-ših družbah in se nocožila z večjo družbo inteligentov iz leta na Oplenac, kjer je grob kralja Aleksandra.

Iz Lorain, O., oglasila se je pri meni Miss Vida Kumše iz znane narodne družine. Večkrat sem bil tudi v družbi Mr. Setipe iz Joliet, Ill., ki je v spremstvu svoje hčere Mrs. Erjavce in vnukinje Olge in Mildred Erjavce prišel v domovino. Vse mlade ljudi, ki so jih videli, očaral je blešči očmi — nosi namreč ščipalnice — pazila, da ni bilo nič nevarnega. Jovialni Mr. Setina je pe-

ljal svojo družino na Dunaj in v Monakovo in vzbujal spomine na mlada leta, ki jih je preživel v teh dveh mestih. Kaj je vse takrat doživel, tega pa ni hotel povedati.

Omeniti moram tudi Mrs. Habjanovo iz Hermine, Pa., ki pa ni našla tukaj pravega razvedrila in se kot skrbna gospodinja hitro vrnila v krog svoje družine v Hermine, Pa. Bivša zvesta članica in sopranistka pri blagopokojnem pevskem društvu "Slavee" Miss Helena Kaplja je prišla na poset svoje ljube 85 let stare mame na Viru pri Domžalah. Srečna je, da vidi svojo ljubo mamico, še bolj srečna je pa mamica, da ima saj za par mesecev pri sebi hčerko Heleno. Helena je jako pohvalila postrežbo na narniku Bremen.

Ravnokar sem prejel od nje razglednico iz Dubrovnika s katero sporoča, da ji sončna Dalmacija jako ugaja, in da se dobro zabava. Kartico je podpisala tudi Tona Per, ki jo najbrže spremlja.

Helena se vrne v sredi novembra zopet v New York, in pozdravlja medtem vse svoje prijatelje in prijateljice.

Devet mesecev je bil v domovini stari narodni borec Mr. Rude Trošt. Več časa je bil pri svoji mami in bratu dr. Jože Troštu, odvetniku v Novem mestu. Sestal sem se dvakrat z njim. Vzbujala sva spomine na tiste lepe večere na Putnam Ave. in na prvi pevski izlet Slavea v Forest City, Pa. Mnogo takratnih newyorških izletnikov je že pomrlo, med temi Mr. in Mrs. Zelenc, moja žena Marija, moja hčerka Mimi, Jože Cvetkovič, Anton Cvetkovič, Ivan Adamich, Karel Adamich, iz Forest Citya Rev. Susteršič in Karel Zalar, brat glavnega tajnika K. S. K. Jednote Jože Zalarja. Umrla sta tudi v visoki starosti oče in mati Mr. Zalarja, kjer so bili pri teh družinah pevec "Slavea" in menitno pogosčeni. Rude je prepotoval skoro ves Balkan in pronašel, da je Balkan še vedno — Balkan.

Gotovo zanimajo rojake zadnji dogodki v Srednji Evropi. Hitler je zasedel Avstrijo brez vsakega prelihanja krvi. Avstrijski zajci, kakor jih imenuje prijatelj Terhovec, so lepo bežali. Avstrijeci so bili nekateri s to zasedbo zadovoljni, drugi zopet ne, a če je vse res kar se o Šušnikovem režimu govori, in govori se gorostačne reči, ni bilo druge rešitve, kakor da se je trhljena Avstrija priklopila Nemčiji. Pri tem pa je Nemcem prišel "apetit" na Sudetske Nemce, ki prebivajo v Češkoslovaški republiki. Kakor se lahko nvidi iz dnevnih časopisnih poročil, pa ta stvar ne gre tako gladko, kakor je šlo z Avstrijo. Ako bi se bil Hitler odločil za zasedbo Sudetskih Nemcev, bi bil pognan s krvavo glavo v Nemčijo nazaj, ker Čehoslovaki ne poznajo šale in tudi Hitlerjev bluff in rožlanje z orožjem jih ni preneslo z ravnotežja. Angleži igrajo seveda pomirjevalca v celi zadevi, a tukaj ne bo šlo tako, kakor z Abesinijo, kjer so se zavzemali za pravice Abesincev, nazadnje pa stisnili rep med nože in prepustili Abesince svoji usodi. Kakor se danes kaže, bo vsem zahtevam Hitlerja ugo dno. Amerikanci, ki so se še pred tedni zanimali za srednjoevropsko vprašanje, so menda tudi že umikajo, saj se bo dalo v slučaju splošne evropske vojne tudi kaj zaslужiti. Kakor vse kaže bo priključitev Sudetskih

Nemcev ob času, ko boste ta dopis brali, že dovršeno dejstvo. Naši gg. župniki imajo sedaj mnogo posla z izstavljenjem krstnih, mrljskih in poročnih listov. Je mnogo Slovencev v Graden, ki morajo dokazati do tretjega pokolenja nazaj, da se v njihovih žilah ne pretaka niti kaplja judovske krvi. Večinoma tozačevnih prošelj se neha s "Heil Hitler" kar so našim župnikom seveda ne dopade. Odgovarjajo v slovensčini. Nemci so bili primorani najeti slovanske tolmače. Nekemu renegatu iz Gradea, ki se piše sedaj Scheliessnig, je odgovorilo predsedstvo občine Jelovo brdo sledeče:

ODPRTO PISMO

dr. Werner Scheliessnig
Gradee, —
Gospod

V prigrbu Vam pošiljamo za-prošene listine, ki jih tako nujno potrebujete za dokaz svoje-ga arijskega pokolenja. Naša

občina ne vodi Arijcev v pose-bni rubriki, zato Vam nismo mo-gli uradno potrditi Vašega a-rijsstva. Na temelju zaznam-kov, ki segajo nazaj do l. 1788. potrjujemo, da med vsemi Va-šimi predniki tako z očetove, kakor z matrine strani ni niti ene osebe, o kateri bi se dala zashtiti le bežna senca židov-ske primesi. Zahvalite se svo-jim prednikom: V vaših žilah ni niti kapljice židovske krvi, oprostite pa jim veliko nap-a-ko, da Vam niso mogli dati ni-kapljice one žlahtne krvi, ki jo predpisuje Rosenbergov kate-kizem.

Vaši dedje in pradedje, ki ste Vi vselej z rdečico sramu mi-slili nanje, Vas v Vaši veliki potrebi niso zatajili. Izkazali so Vam neprecenljivo uslugo s čistim slovenskim rodovnikom. Za zaničevanje našega jezika, sramotenje našega rodu in za sovraštvo do lastne krvi, po čem-er ste se vedno odlikovali v (Nadaljevanje na 6. strani.)

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošiljali
2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem
stalni naročnik.

Knjige, katere toplo priporočamo

MORSKI RAZBOJNIK. Spisal Fred. Marryat. (193 strani.) V duhu čitatelja oživi romantika v najbolj pestrjih barvah. — Kri in ljubezen. — Viteštvo in maščevanje. — Časi, v katerih sta spretnost in gibčnost odločevali. Cena 85c.

MORSKI VOLK. Spisal Jack London. (328 strani.) — Eden najboljših romanov znamenitega ameriškega pisatelja, ki je pisal svoje romane največ po svojih lastnih doživljajih. Roman je zanimiv od prve do zadnje strani čitatelj ga ne bo odložil, dokler ga ne bo prečital do konca. Cena \$1.25.

OD ŽIVLJENJA STRTA. Spisal M. J. Brema. (337 strani.) Strašna usoda šestnajstletne mladenke, ki je iz radovednosti zašla v nepoznano življenje ter prežgodač padla po krivdi drugih. Povest je pisana v obliki dnevnika. Cena \$1.50.

OGENJ. Spisal Henry Barbusse. (337 strani.) Pretresljiv opis prizorov iz svetovne vojne. Edinole mojster kakor je Barbusse je mogel napisati kaj takega kot je "Ogenj." Cena \$1.00.

ODISEJ IZ KOMENDE. Spisal Ivan Pregelj. (269 strani.) Opis lanberskega gospoda bo ostal v spominu slehernemu, ki ga bo prečital. Pregelj je mojster sloga in jezika. Prišteva ga med najboljše sodobne slovenske romanopisce. Poleg romana vsebuje knjiga še nekaj krajših črtic. Cena \$1.50.

ZGODBE ZDRAVNIKA MUZNIKA. Spisal Ivan Pregelj. (98 strani.) Pregelj je eden najboljših slovenskih pisateljev. Ta zgodovinska povest prav nič ne zaostaja za njegovimi drugimi deli. Pregelj je globok, navzlic temu pa lahko razumljiv tudi preprostemu človeku. Cena 70c.

POD KRIVO JELKO. Spisal Peter Bohinc. (160 strani.) Rokovnjači na Gorenjskem. — Črni graben. — Veliki Grog. — Primeri rokovnjaške govorice. Povest temelji na zgodovinskih virih ter je poleg Jurčičevih "Rokovnjačev" svojevrstna v slovenski književnosti. Cena 55c.

POD SVOBODNIM SOLNCEM. Spisal Franc S. Finigar. 2 zvezka 300 in 368 strani.) Po izjavi kritikov je to najboljši zgodovinski roman. Opisuje življenje starih Slovencev. Mladega Istoka je zanesla pot v Biznane, današnji Carigrad, kjer se je seznanil z Ireno ter se zaljubil v njo. Cesarica si je zaman prizadevala ujeti ga v svoje mreže. Cena \$4.00.

POSLEDNJI DNEVI POMPEJA. Spisal Bulver. (2 knjigi in 280 strani.) Zgodovinski roman iz časa, ko je bohtelo razkošno življenje v Pompejih in Herkulanumu. Borbe s amfiteatru. Spletke egipčanskega "čarovnika." Glauk in njegova ljubezen. Strašna usoda. Cena \$1.25.

PUSTOLOVŠČINE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA. Spisal Jaroslav Hašek. (2 zvezka 263 in 230 strani.) Če se hoče od srca nasmejati, čitajte to delo slavnega češkega humorista. Britka satira na staro Avstrijo. Švejkove pustolovščine ne izvajajo iz človeka samo smeha, pač pa krolot. Cena \$2.40.

POVESTI IZ DNEVA IN NOČI. Spisal Guy de Maupessant. (157 strani.) V knjigi je zbranih dvajset najbolj-sih črtic slavnega francoskega pisatelja. Vse od prve do zadnje so skrajno zanimive ter neprekosljive po svoji vsebini. Maupessant je eden najbolj čitanih pisateljev. Cena \$1.00.

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdalših povesti slavnega ameriškega pisatelja. Ko jo človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je pa roman na vso moč živahen in zanimiv. Cena \$1.50.

SAMOSILNIK. Spisal Anton Navačan. (153 strani.) Knjiga vsebuje deset povesti slovenskega pisatelja Navačana, ki se je proslavil s svojo zbirko "Naša vas." Snov je povečini vzeta iz življenja naših rojakov iz bivše Stajerske. Cena \$1.50.

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. Spisal Ivan Pregelj. (253 strani.) Tragična usoda župnika Golje, potomca tolminskega puntarja. Njegova puntarska kri je prav do smrti kljubovala. Knjiga vsebuje poleg drugih črtic tudi dve klasični pridigi Tomaža Rutarja. Cena \$1.50.

TARZANOVE ŽIVALI. Spisal Edgar Burroughs. (294 strani.) Nadaljevanje "Tarzana," ki je že vsaj po imenu znan vsakemu omikanu. Dasi je snov povesti neverjetna, se lahko čita in se človek polagoma tudi v neverjetnost vživi. Cena 85c.

TOLOVAJ MATAJ. Spisal Franc Milčinski. (151 strani.) Naš najboljši humorist je zbral v tej knjižici nekaj črtic, ki so tako ljubke in prisrčne, da čitatelj ob čitanju zares uživa. Posebno zgodba o Cefizlju je naravnost klasična. Cena \$1.00.

UMIRAJOČE DUŠE. Spisal Ilka Vašte. (220 strani.) Roman iz stare Ljubljane. Značajni so izrazito opisani, istotako tudi taktatne navade. Ljubljana nam je povečini znana iz začetka sedanjega stoletja, kdor jo pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij, naj prečita ta roman. Ne bo mu žal. Cena \$2.50.

CVETJE V JESENI — VISOŠKA KRONIKA. Spisal Ivan Tavčar. (418 strani.) "Cvetje v jeseni" in "Visoška kronika" sta najboljši dela pisatelja Tavčarja. Kritika je soglasnega mnenja, da je v teh dveh delih prekosil samega sebe. Obe sanjanji se vršita v Škofji Loki oziroma v Poljanski dolini. Cena \$2.50.

ZADNJA NA GRMA'DI. Spisal Franc Jaklič. (268 strani.) Tudi dolenska Ribnica je imela svoj čarovniški proces. Pisatelj Jaklič je na podlagi zgodovinskih virov dobro opisal preganjanje in kaznovanje "čarovnic," ki so bile sicer povsem nedolžne ženske. Cena \$1.00.

ZADNJA PRAVDA. Spisal J. S. Baar. (184 strani.) Povest je prevedena iz češčine. Ob čitanju se čitatelj vživi v življenje nam sorodnega češkega človeka. Baar je priznan češki pisatelj, in boljše prevoda si skoro ne moremo želeli. Cena 85c.

ZLOČIN V ORCIVALU. Spisal E. Gaboriau. (246 strani.) Gaboriau je bil bolj ustvarjen za detektiva nego za pisatelja, dasi je tudi kot pisatelj nedosegljiv. Čitatelj ne reši v romanu zagonetke, dokler ne prečita do konca. Cena \$1.00.

ŽIVI VIRI. Spisal Ivan Matičič. (411 strani.) Najznamenitejša delo pisatelja "Na krvavih poljanah." Pisatelj je segel v najbolj zgodnjo zgodovino ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem. Cena \$2.00.

AGITATOR. Spisal Janko Kersnik. (99 strani.) Janko Kersnik je poleg Jurčiča najbolj znan in priljubljen slovenski pisatelj, kar jih je živelo v drugi polovici devetnajstega stoletja. Njegovega "Agitatorja" bo sleherni čital z užitkom. Cena \$1.00.

HOI CESARJA MONTEZUME. Spisal M. Rider Haggard. (383 strani.) Delo, ki zavzema odlično mesto v svetovni literaturi. Napeto do skrajnosti. Čitatelj bo roman z užitkom prečital od začetka do konca. Cena \$1.50.

Za gospodinje

Kuharske Knjige...

Slovenske žene so splošno znane kot dobre kuharice. Vsakdanjo hrano znajo pripraviti okusno in spretno brez posebnih kuharskih navodil. Naša slovenska kuha je nekaj posebnega, ker je vzeta iz vseh narodnosti, katere so sestavljale nekdanjo Avstrijo. Ni rečeno, da mora dobra kuha biti ravno draga, pridenite kakšne malenkostne stvari, kot te ali one zelenjave ali dišave in napravite posebno tečno, okusno jed.

V knjigarni "Glas Naroda" imamo sledeče kuharske knjige, ki bi Vas morda zanimale:

LJUDSKA KUHA
Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom.
Cena 50c

KUHARICA
965 navodil, 255 strani.
broširana \$1.25...
vezana \$1.50

SLOVENSKA KUHA
Najpopolnejša izdaja —
728 strani.
Cena \$6.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK

Kratka Dnevna Zgodba

PANDORINA SKRINJICA

Ali že veste, kako smo dobili medse križe, težave in malo za njimi še upanje? Sama ljuba nadovodnica jih je spustila na svet. O tem je takale povest.

V neki pravljici deželi se niso otroci nikoli kupa, pričali ali kromžili; obleke se jim niso nikoli trgale, in lepih reči so imeli vedno in povsod na kupce. Ondukaj je živel tudi deček, ki mu je bilo ime Epimetej.

Tisto je bila otročja dežela in tam seveda ni bilo ne mater in ne očeta, ne tat in ne strica. Pa je vendar šlo lepo živeti, ker se ni bilo nikjer kaj hudega. Vsaj otroci jih niso nič pogrešali.

Ker ni imel Epimetej nobene pravne vrstnice, da bi se z njim igral, so mu iz druge dežele dežele pripeljali Pandoro.

Mala dva sta se takoj sprijateljila in malokdaj je bilo katerega videti samega. Nikoli se nista naveličala drug drugega in dan za dnem sta si skupaj izmisljala nove igre. Sama dežela ni je bila.

V tej čudoviti deželi le to ni bilo prav, da niso imeli otroci nobenega dela. Če bi morali delati, bi se morebiti ne bilo zgodilo tisto, zaradi česar se nista vsak vse žive dni otepati s stisko. Nemara da ne, nemara pa vendar. Kaj se ve?

V hišici, kjer sta prebivala Epimetej in Pandora, je bila tudi nenavadno mikavna skrinjica. Pandoro je koj skraj silno imela, da bi zvedela, kaj je notri. S svojo željo se je sicer potajila, a ne za dolgo. Bila je prevelika radovednica. Zato je kmalu pozvedovala pri tovarišu, kako je s to rečjo.

"Ni takega," je odvrnil Epimetej. "Nekdo mi jo je prinesel v hrambo in spet šel. Greš dalje z menoj po fige in po datljine? Veš, pa za novo igro vem."

Premislil jo je, da je šla z njim. A odklenal se je prav kmalu zmisliha spet na skrinjico. Kaj bi le moglo biti v njej? Lepa je bila zares. Narojena

je bila iz dragocenega lesa in bleščala se je tako, da jima je bila za ogledalo. Čudno lepo je bila rezljana — pa nezaklenjena. Samo z zlato vrvice je bila prevezana. A voz je bil že tak, da je ohtela same vahnjive skrivnosti.

Znova je tiščala v Epimeteja, naj ji pove, kaj več o skrinjici.

"Da si le tako neumna in ne misliš na drugega ko na skrinjico! S tem me moreš kar pri miru pustiti, da včas! Toliko lažje je igrati se."

Vsa dobra volja ga je minila. Pandora pa je kljub temu še silila vanj: "Tako neizrečeno rada bi vedela, kaj je v njej! Igrajta sem se že kar naveličala. Pogledaj rajši, kaj je notri!"

Deček se je že huj vznevoljil in na moč čudnostno je dejal: "Ne, to nikakor ne gre. Skrinjico imam samo v hrambi. Nočem biti zanjpanja nevrden in se je zato tudi pritaknil ne bom."

"Pa mi vsaj povej, kdo jo je prinesel."

"Saj sem ti že pravil. Mož je bil videti na vse načine prevehan ko kakšen Pavliha. Kar naprej je veselo mežikal. Na čepici je imel neznanstveno smešno pero. Obraz pa je bil neverjetno dolgega. Strašno suh dolgin je bil."

"Tak je ni bil drugi kot Hitler," se je razveselila Pandora. "Veš ga, prav tisti sel je bil, ki je tudi mene prinesel v skrinjico lepe obleke in morebiti se celo igrače. Prosim, odprva jo želi!"

"Za nič je ne bom odprl," je trdil deček svojo. "To ne gre in ne gre." Slabe volje je stekel proč in se šel sam igrati. Pandori pa ni bilo hudo, da jo je pustil samo. Kar gre naj, ko je tatko neumen, je mislila. Še malo ji ni bilo zanj in njemu nič zanj.

Ko je Pandora ostala sama, je ko uročena istrnela venomer le v voz. Ugibala je, da ji bi ga mogla sama razvozlati, ko je tako čudno zamotan. Uselila se je pred skrinjico

in kar bodla z očmi v čudovito rezljane like in vrve. Pri tem se ji je na lepem zdelo, da sliši iz skrinjice glas, ki jo prosi, naj dvigne pokrov.

"Spusti nas ven, spusti nas ven," je reklo. "Saj bi nas vendar tudi iz svoje rade volje videla."

Pandora se je magloma sklonila pokonec. Ali je bilo res govorjenje, kar je slišala?

Nekam čudno tesno ji je postalo pri srcu. Prav za prav bi zdajle kar rada šla igrati se z Epimetejem. Menila je, da bi bilo skoraj boljše, če gre z doma.

Šla pa le ni. Preveč jo je imela radovednost.

Otipavala je vazel in znova premišljevala, kako bi ga razvozala. Ni in ni mogla s prsti stran, dasi jo je neki notranji glas svaril, naj beži od skrinjave in gre rajši igrati se.

Epimetej se je medtem kratkočasil s svojimi vrstniki. Zpočetka mu je bila celo kar prav, da ni bilo zraven nadležne Pandore. Malo po malo pa ga je prevzel čustva osamljenosti, čeprav je bil v veseli družbi. Nekaj časa je poskušil priti preko tega, a ker ni šlo, se je vrnil domov.

Nazaj grede je zagledal na vzhodni strani neba velik črn oblak. Vedno bolj se je večal in se urno bližal soncu, da bi ga zakril. Zle slutnje so začele mučiti Epimeteja. Zdalj se je naglil domov, kar so mu dale moči.

Potrkal je na vrata, a odgovora ni dobil nobenega. Potrkal je znova. Spet nič. Preplašen je odprl vrata na stežaj.

Ni čuda, da je Pandora preslišala trkanje! Razvozlavala je voz in pravkar je namerala dvigniti pokrov.

Če bi bil Epimetej tedaj zakričal nanjo, bi se skoraj gotovo ne upala storiti, čemur jo je tako nedopovedljivo vlečlo. A Epimetej je kar stal in gledal, čeprav bi ji bil lahko prepovedal dvigniti pokrov.

V tem trenutku so bile njegove misli malo prida. Zategadelj je bil tudi prav tako graje vtreden, kakor Pandora. Na mar mu je namreč prišlo, da bo takole še on prav po nedolžnem zvedel, kaj je v skrinjici. Kazen bo zaskrblila tako samo Pandora, je presodil.

V tem je Pandora odsunila pokrov. Toda v skrinjici ni bilo ne igrače in ne lepih oblek. Iz nje se je dvignilo za cel oblak neznanstveno grdega in nemarnega mrčesa. Tako je bil grd, da ga je bilo kar hudo videti. Nekatere živalice so imele namesto repov dolga žela, druge so bile operutničene, tako kakor netopirji.

V hišici se je dodobra stemnilo. Črni oblaki na nebu je že zakril sonce in zunaj in znotraj je bila taka tema ko v noči.

Otroka sta se silno prestrašila gnusnih živalic, ki so zletele iz skrinjice. Epimetej je planil k vratom in jih na široko odprl, da bi mogel ven. Pandora pa je zdaj seveda brž zaloputnila pokrov skrinjice.

Ena od žuželk, ki so imele žela, je zletela na Epimetejev nos in ga pičila. Deček je na ves glas zakričal. Prvih v življenju ga je nekaj zabolelo. V tej deveti deželi je bilo to nekaj popolnoma novega, zato se zdaj tudi nikakor ni mogel znebiti. Skoraj bi bila neka živalica še Pandoro pičila. Na sredi njenega žela je že sedela, ko jo je Epimetej zapazil in pregnal.

Medtem so že malone vsa strašna bitja odletela skozi vrata. Medtem so že malone vsa strašna bitja odletela skozi vrata.

Iz Jugoslavije

Kmet po nedolžnem napaden.

V Kaštelu Lukšić pri Splitu so kmetje skoraj do smrti linčali kmeta Mateja Poljaka, ki se je v avtobusu vozil v Split. Ko je avtobus privozil v Kaštel Lukšić, so Lukšićani naveličani na avtobus, iz njega potegnili Poljaka ter ga linčali. Nato so ga vleki na travnik, kjer so ga pustili ležati. Orožništvo ga je pozneje našlo mlačno ranjenega na travniku in ga dalo prepeljati v splitsko bolnišnico. Pri hajanju je bil Poljak močno ranjen. Linčali pa so ga zaradi tega, ker so mislili, da je bil Poljak tisti, ki je v prepiru zaradi nekega gozda ubil njihovega sovasčana. V ponedeljek zjutraj se je namreč v Kaštelu Lukšić raznesla novica, da so kmetje iz Radošić v tistem gozdu napadli dva Lukšićana in enega ubili. Razneslo se je tudi govorice, da tisti kmet iz Radošić, ki je ubil Lukšićana, v avtobusu potuje v Split, da se izroči oblastem. Zato so Lukšićani zasedli cesto in nadzorovali vsakogar, ki je potoval v Split.

Tako so Lukšićani v avtobusu odkrili Poljaka, ki je doma iz Radošić, in ga kratkoma zadržali po nedolžnem potolkli, ker se je kmalu za tem vrnil domov v tisti Lukšićan, ki so o njem govorili, da je ubil. Orožniki so več Lukšićanov zaprli.

Otrok, ki je izpraznil vagon osebnega vlaka.

Te dni se je v nekem vagonu osebnega vlaka, ki je iz Vinkovcev vozil v Beograd, peljali

18 ljudi. Med drugimi se je vozila mati z malim otročičkom. Takoj ko je vlak zapustil Vinkovce, je otrok začel na ves glas jokati. Mati je poskušala otroka utešiti, pa se ni dal. Nato so priskočili na pomoč sopotniki in začeli otroku ponujati sadje, čokolado, bombone itd., da bi ga umirili. Otrok je darove mirnodušno sprejemal, jokati pa ni nehal. Popotniki so si začeli ušesa mašiti z vato, ker jim je otrokov krik šel skozi ušesa. Ker vse skupaj ni nič pomagalo, so nazadnje sopotniki drug za drugim začeli bežati iz nevarnega vagona.

Tisti, ki so bili bolj trdovratni, so poklekali na pomoč zdravniku, ki se je slučajno tudi vozil v tistem vlaku. Zdravnik je prišel, pregledal otroka in ugotovil, da je otrok popolnoma zdrav, da pa nobena zdravniška znanost potnikom ne more pomagati, če se otrok dere. Nato so obupali še drugi potniki in se izselili iz nesrečnega vagona. V Beograd so se v tistem vagonu pripeljali samo še trije potniki, ki so do zadnjega vztrajali. Ko so v Beogradu izstopili, je otrok nehaj jokati, in se zadovoljno oziral po svetu, kakor bi hotel pokazati svojo zadovoljnost nad rekordom, da je prejel 150 km dolgo pot in da je sam izpraznil ves vagon.

Želva z dvema glavama.

Iz Andrijevice v Črni gori poročajo: Želva z dvema glavama je ujel delavec Simon Stevović, doma iz okolice Podgorice. Želva je v celoti normalno razvita, ima pa dve glavi, kateri obe lahko skrije v svoj oklep. Želva je z usti obeh

Važno za potovanje

Kdo je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vselej nade dolgoletno skušnje vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preiskrbeli, da je potovanje udobno in hitro. Sreč se upne obrniti na nas za vas pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljan! Naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se doli iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT. trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljam vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)

216 West 18th Street
New York, N. Y.

glav, ki sta enako veliki. Stevović pravi, da je ta želva dva spolna.

Medmurske konje kupujejo Nemci.

Medmurske konje, težke in lahke so začele kupovati v Čakovcu kupci za Nemčijo. Doslej so iz Medmurja izvozili že 950 konj. Plačevali so jih po 6,000 do 10,000 din.

Uboj zaradi žene.

V vasi Ivankovu pri Vinkovcih je prišlo do uboja zaradi lepe žene, ki sta jo hotela imeti dva. Vaška lepota je nedavno pobegnila od 48 letnega kolarskega pomočnika Josipa Mančeta h 30-letnemu kmetu Marku Štefancu, ki je ločen od svoje žene. Manec tega ni mogel preboleti in je zahteval od Štefanca naj mu ljubico vrne. Končno je prišlo med njima do

obračuna na polju, kjer je Manec navahil na Štefanca z nožem. Štefance je bil pa urnejši, potegnil je nož in ga zasadel Manecu v prsi tik nad srcem. Manec je kmalu izdihnil. Štefance se je pa sam pripeljal orožnikom.

ŽRTEV KRVAVEGA MASČEVANJA.

V vasi Prača v Rogatiškem okraju v Bosni so 27. septembra tankajšnji pravoslavni kmetje obhajali slavo. Pri tej priliki so se spopadli člani dveh rodov Majkalovičev in Čvorov. Eden izmed Majkalovičev je bil v boju ubit, drugi pa hudo ranjen. Ti dve rodovini že dolgo vrsto let živita med seboj v velikem sovraštvu in se vsako leto krvavo spopadeta. V dvajsetih letih je bilo tako v obeh rodovinah ubitih že 19 ljudi, devet Čvorov in deset Majkalovičev. Sovražiti so se začeli pred dvajsetimi leti.

Karl MAY

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

VSEBINA:
Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.

Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

VSEBINA:
Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Mekko romal. — Pri Samarih. — Med Jezidi.

Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

VSEBINA:
Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.

Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

VSEBINA:
Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vardarju.

Cena \$1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Kovač Šimen. — Zaročnik z zaprekami. — V golobnjaku. — Mohamedanski svetnik

Cena \$1.50

SATAN IN IŠKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

VSEBINA:
Iseljenci. — Yuma šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden. — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči.

Cena \$3.50

WINNETOV

12 knjig, s slikami, 1753 strani

VSEBINA:
Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Naoči, lepa Indijanka. — Preklestvo zlata. — Za detektiva. — Med Komančih in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetovov roman. — Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka.

Cena \$3.50

ŽUTI

4 knjige, s slikami, 597 strani

Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot.

Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kolih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:

Pueblo, Peter Cullig, A. Saffie

Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:

Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS:

Chicago, J. Bevil

Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)

Joliet, Jennie Bambich

La Salle, J. Spelich

Masontah, Frank Augustin

North Chicago in Waukegan, Math.

Warick

MARYLAND:

Kittsiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:

Detroit, L. Finkler

MINNESOTA:

Chicago, Frank Goude, J. Lezančič

Ely, Jos. J. Pustali

Evansville, Louis Goude

Gilbert, Louis Vasek

Hibbing, John Povik

Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA:

Roundup, M. M. Fuzina

Walla, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, F. Broderick

NEW YORK:

Brooklyn, Anthony Svet

Gowanda, Karl Stronka

Little Falls, Frank Mito

OHIO:

Barberton, Frank Troha

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Benik, John Slapnik

Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Kumle

Youngstown, Anton Kikeli

OREGON:

Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Bessemer, John Jernikar

Broughton, Anton Ipavec

Conemaugh, J. Brezovec

Coveysdale in okolica, Mrs. Ivana Ropnik

Export, Louis Zupančič

Farrell, Jerry Okora

Forest City, Math Haman

Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Novak

Homer City, Fr. Ferencak

Johnstown, John Polanek

Kranya, Ant. Tauder

Luzerne, Frank Balogh

Midway, Jos. Zup

Pittsburgh in okolica, Philip Progar

Steelton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schiffrer

West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:

Milwaukee, West Alia, Fr. Skok

Shabogran, Joseph Kukul

WYOMING:

Rock Springs, Louis Tauscher

Diamondville, Jos. Bolica

Vasli zastopnik tudi potrdilo za svo to, katere je pravi, zastopnik tudi potrdilo za svo to.

UPRAVA "GLAS NARODA"

(Nadaljevanje na 6. str.)

ZAVRŽENA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

72

Napoči noč. Dagmar se vedno sedi na stolu pri odprtem oknu. Nad parkom se dviga luna na zvezdnatem nebu v svoji nežni svetlobi. Tam se dvigajo kot temne piramide ciprese nad cvetočimi grmi. Visoki zid parka pa omejuje resno, svečano sliko. Zdi se ji kot pokopališče — pokopališče, obdano z zidom jetnišnice. Strese se in solznih oči gleda proti nebu.

"Oče vseh zapuščenih, zakaj sem kot odtujen list, čez katerega divja vihar in ga valja po prahu? Kaj sem storila, da moram toliko trpeti? Kje je moja mati? Ali je bila tako brez čuta in brez srca, da me je mogla pustiti v hiši moža, katerega je varala? In vendar me je nekdaj ljubila — da — iskreno in priskreno me je objemala in poljubovala, me je tako priskreno imenovala "sladki otrok". Popolnoma sama sem na svetu, prepuščena milosti in usmiljenju moža, katerega je moja mati varala, katerega sem do sedaj imenovala očeta in ki je mojemu srcu vendar tako drag. Oče v nebesih — kako naj prenašam življenje, ko mi je bilo enkrat zagrinjalo potegnjeno izpred oči? Samotno in žalostno je bilo moje življenje do sedaj, sedaj pa bo še bolj žalostno. Vzemim me vendar k sebi, oče v nebesih, daj, da umrjem, kajti ne vem, kaj naj še delam na svetu."

Roke nastoni na križ pri oknu in v njih skrije svoj obraz. To noč ni legla v posteljo; sedi tiho pri oknu in strmi v brezskopnost. S strahom posluša, kadar leti mimo nje kaka nočna ptica in jo veter boža kot s prstom mrliča.

29. POGlavJE.

Ko je Elena šla od Dagmar, gre nekoliko potrta k svoji materi in se ji izpove, kaj se je dogodilo med njo in Dagmar. Seveda je vse obrnila ugodno za sebe in pravi:

"Ne veš, mama, kako brezumno surova in nesramna je bila proti meni, tega sicer nisem mogla dovoliti in sem svojemu srcu enkrat morala dati duška."

Oči signore Katarine zažare.

"Ne morem te zmerjati, Elena, tudi meni so že pogosto take besede šle skozi ustnice. Zna se kazati ponosno in čednostno, da se človeku razlije žolč. Prav si imela, da si jo zavrnila in ji povedala, kaj in kdo je. Seveda če bo papa to izvedel, bo joji. Smešno je že, koliko drži na to dekle. Medve pa vsa mu še komaj kaj. Ves dan tiščita glave s kupaj."

Signora Katarina pa je pozabila, da se sama in Elena namenoma ogiblata moža in očeta, odkar je bolan in potrebuje oskrbo in da ste le radi prepustili Dagmar vso skrb za bolnika. Zdelo se jima je nerodno in nadležno, da je od njih zahteval usluge, katerih ni niti hoteli storiti. Dopovedujete si, da ni niti bolan, kot pa kaže. Po njunem mnenju je bil samo brez volje in len. Ker ni ležal v postelji in ni redno klical zdravnika, mislite, da svojo bolezen samo hlina. To ste si vabili v glavo. Obe ste bili brezpogojno sebični naravi, ki ste ljubili sami sebe. Signora Katarina je sicer nekdaj občutila nekoliko zaljubljenosti v svojega moža, dokler je bil še lep, elegantni kavalir. Ta zaljubljenost pa je vedno bolj ugašala, odkar ji ni mogel več dati razkošnega življenja, kar je bilo za njo življenski pogoj. Do gotove meje celo misli, da jo je mož prevaral in si nikakor noče priznati, da je imela vsled svoje brezmejnje zapravljenosti in razsipnosti največjo krivdo na razpadnem velikega pramoženja. Toda samo nanj je zvrčala vso krivdo. Ako je imel priprosti, meščanski Nemec toliko drznosti, da je zaprosil za roko markize Consistellijeve, tedaj je bila tudi njegova dolžnost ji za celo življenje zagotoviti sijajno življenje. Drugače je seveda v njenih očeh izgubil vso veljavo.

Im smatrala je za zločin nad njo in nad svojo hčerjo, ker ni z vsemi sredstvi delal za to, da bi Dagmar pripravil ob dedščino, ki je pravičnava njegova. Imela je veliko spretlost, da je zavrnila vse, kar ni bilo v soglasju z njenimi željami. Zato je tudi dosledno zavračala vsako misel, da bi bila Dagmar podobna njeni hčerki in tako tudi svojemu očetu in da bi bila vsled tega spoznana za njegovo hčer. Za njo je bila Dagmar bastard, ker je tako ugajalo njenim željam. Ako bi njen mož spletkaril proti Dagmar in bi jo skušal pripraviti ob dedščino, tedaj bi imel za njo zopet kak pomen. Ker pa se to ni zgodilo, in se je celo vedno potegoval za njo, je izgubil v njenih očeh vsako pravico do življenja. In četudi si tega ni nikdar priznala, je bilo že dolgo nekaj v njej kot preza na njegovo smrt — kajti z njegovo smrtjo bo pot prosta, po kateri je hotela hoditi z Eleno, da Dagmarino dedščino zločinski — znala si je dopovedati, da hoče samo priti do svoje pravice.

Vroč kri signore Katarine se je združevala z mrzlim prevdankom in nepremišljeno krutostjo proti vsemu, kar ji je na kak način oviralno prišlo na pot. Niti do svoje hčere ni imela resnično ljubeznivega občutka. Ako je za Eleno želela sijajno bodočnost, se je to zgodilo samo, ker je hotela sama biti deležna tega sijaja. In ve, da je mogoče to blestečo bodočnost doseči samo s tem, ako je mogoče "neopravičeno dedinjo" na kak način spraviti s pota. V svojem poželenju po razkošju in veselim življenju se ta žena ne bi vstrašila niti umora, če bi bila gotova, da bo vsa kazni. V svojih načrtih spraviti Dagmar s pota je že večkrat mislila na umor, toda se je bala, da umora dolgo ni mogoče prikrivati in samo strah jo je zadrževal, da tega nake pa ni izvršila, ne pa kaka moralna misel. In vedno razmišlja skupno z Eleno in Marietto o načrtu, da bi zamenjala Dagmarino vlogo z Elenino. V njenih očeh to ne bi bil zločin, temveč bi s tem samo popravila napako usode.

Niti mati niti hči nimata nikakega usmiljenja do Dagmar. Samo naj gleda, kako se bo sprijaznila s spoznanjem, da je otrok sramote in da ima komaj pravico do življenja. In pravite si, da bo Dagmar, ko v resnici pride do izmenjave vlog, delala tem manjše težkote, ko enkrat ve, da nima nikake pravice do premoženja Rudolfa Strasserja. Tega prepričanja se mati in hči krčevito oklepata, nobeni drugi misli ne dovolite dostopa, kot da Dagmar ni bila hči Rudolfa Strasserja.

Elena odgovori na materine besede.

(Dalje prihodnjik.)

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Bohinjsko jezero

216 WEST 18th STREET, NEW YORK

Dopis iz domovine

(Nadaljevanje s 4. strani)

vrstah naših nasprotnikov. Vam pošiljamo priložene listine kot dragoceno dedščino po Vaših prednikih.

Predsedstvo občine Jelovo brdo.

Janez Železnik, s.r. predsednik občine.

Občinski pečat. 6 prilog.

Opomnim rojake na podpis predsednika občine, ki se piše Železnik, tako kakor so se gotovo pisali predniki g. dr. Werner Schellensnigga. Dobro so mu posvetili.

Prijatelju Jožetu iz Vrhnike se je zahotelo po enoletnem bivanju v domovini, po Ameriki. Pripravlja se že na pot in ga boste gotovo že lahko pozdravili na prvi vinski trgatvi kakega newyorškega društva. V Ameriko so se tudi vrnili Miss Kristina Zajc in messrs. Albin in Anton Zajc. Nameravajo so tudi vrniti njih starši Mr. in Mrs. Frank Zajc. Kaj ju žene nazaj se vsem njunim prijateljem čudno zdi, ker imata dobro gostilno in žganjekuhno. Prijatelj Žitnik pravi, da sta kruha pijana.

V juliju sta praznovala prijatelja Grom in veleindustrialec Rohman svojo osemdesetletnico. Bili smo pri Vinku Habljanu v Domžalah, kjer smo se imenitno zabavali. Med slavljenecema se je pa vnel mal prepir, kdo je pravzaprav starejši. Ugotovili smo, da je prijatelj Rohman tri ure starejši od Gromčka in da ima pravico, pošiljati Gromčka po cigarete.

Finančni nadsvetnik g. Ivo Roštan se jako zanima, kako se godi njegovima nečakoma Jožetu in Avgustu Roštanu, ki ju je poslal pred nekaj časa v Ameriko k njunim očetu Mr. Jožetu Roštanu v Saranac Lake, N. Y. Naj mu pošljeta saj kako razglednico, saj pisati znata oba, oče bo že plačal poštne znamke.

Zadnjič sem bil zopet enkrat v Jaršah in sem obiskal Pirtovo mamno. Stara je 82 let, toda še trdna. Smrt njenega sina Andreja jo je jako užalostila in se je jako zanimala, ako sta sinova Mike in John in hčerka Tessie Zagar zdrava in srečna. Povedal sem ji, da se vsi dobro počutijo in jim gre dobro. "Kdaj pa vendar pridejo domov," me je vprašala. Na to vprašanje ji seveda nisem mogel dati odgovora. Izročim s tem njene najprisrečnejše pozdrave njenima sinovima in hčerki. Tudi jaz se pridružim tem pozdravom in želim v svojem in imenu svoje žene Miku vse najboljše k njegovemu godu 29. t. m.

PANDORINA SKRINJICA

Nadaljevanje s 5. strani

vrata in bila tudi že vsepovsod. Otroka sta ostala sama v hišici.

Deklica je naslonila glavo na skrinjico in bridko jokala. Deček ji je obrnil hrbet in togotno gledal predse. Seveda je bil prepričan, da je treba grajati za to samo Pandoro.

Oba sta bila zelo nesrečna. Nič več jima ni bilo neznanost, kaj je trpljenje in kaj žalost. Zdalj sta že vedela, kako je, če kaj boli. In ko sta takole vsak zase sedela, se je na novo oglašilo iz skrinjice.

"Prosim, spustite se mene ven. Prosim! Novčeta, kako bo to za vaju zljaj prav. Meni ni do drugega, ko da bi vama pomagalo. Le verjemita mi."

Glas je bil prijazen in priključen. Teško mu je bilo odreči. Toda Pandora je bila zdaj tako previdna, kakor je imela biti prej. Zato je odvrnila:

"Ne, ne bom ti odprla. Saj je že tvojih prijateljev zunaj več ko preveč." Kar dobro se ji je zdelo, ker se je pokazala tako odločno. Pričakovala je tudi, da jo bo Epimetej zdaj pohvalil. Toda deček je še vedno kahal jezo.

"Prosim, prosim, odprite mi že. Saj jaz se ne štejem v svojat, ki jo je deklica malo prej spustila na prosto, zares ne. Vsi oni drugi so bili sami križi in težave. In ker so vsi znanj, me bo mogoč nobeden več prebiti brez mene."

"Ali bi odprla?" je vprašala Pandora. "Glas je čudovito prijazen."

"Kar odpri," je rekel Epimetej in skočil pokonci, da bi ji pomagal.

Dvignila sta pokrov in iz skrinjice se skočilo upanje. Ta ko prijazna in priljudna stvar!

Kemaj je bila zunaj, se je v sobi hipoma prelepo razsvetlilo.

"Ljuba otroka, kar nič vaju naj ne skrbi. Res, da sta spustila v svet vse križe in težave, atod tudi tne, ki vama bom za tolažbo."

Pandora in Epimetej sta bila zopet malone srečna. Ko pa je bilo tako lopo, imeti pri sebi upanje!

"Ljubo moje upanje," je rekla deklica zaupljivo. "Kajne, da boš za vedno ostalo pri nama. Boš?"

"Bom. Vedno bom blizu vaju. Našla me boste vsekdar, kadar vama bo hudo."

Zdalj veste, zakaj slednjega človeka vse življenje mučijo križi in težave. A ker je med nami tudi upanje, jih kar laže prenašamo.

Ali greste preživet Božič v Slovenijo?

Naj Vas Cunard White Star ekspresni parnik odvede na drugo stran sredi okoliša in postrežbe, odrejene baš zato, da vas primerno pripravi za veliki praznik.

Potovanje na **QUEEN MARY** ali na glasoviti **AQUITANIA** ali na ultra-modernih motornih ladjah **BRITANNIC** **GEORGIC** bo kronani stik za najlepši Božič, ki ste ga kdaj imeli.

OSEBNO VODEN BOŽIČNI IZLET

QUEEN MARY — 2. decembra

V spremstvu gos. M. S. Ekeroviča

Vprašajte za našo BREZPLAČNO knjižico, kako

"Dobiti svojo robino iz Evrope."

Za navodila in pogoje se obrnite na svojega lokalnega agenta ali na:

CUNARD WHITE STAR

25 BROADWAY — NEW YORK

Italijanska linija do jugoslavije

PO GLADKI SOLNČNI JUŽNI PROGI

"Solnčni strani Atlantika"

NAJHITREJŠA DIREKTA SLUŽBA

To so stajne "Solnčne Plojbe", vsebujejo vse posebne izborne prednosti Južne Proge s neprekošnjimi prostori in službo svetovnoslovenskih italijanskih ladij. Gibanje na prostem ali počitek na solnčnih krovih, vas pozivi in vam da udobnost, da uživate vse vpele prekoceanke vožnje. Prostori Turističnega in Tretjega razreda na vseh parnikih vam nudijo velike moderne kabine, veličastne obednice, razkošne javne prostore, nenadkritivo hrano in neprekosljivo službo.

VULCANIA **SATURNIA**

Naravnost v Jugoslavijo: 15. okt.; 5. nov.; 25. nov.

REX **C. D'SAVOIA** **ROMA**

Preko Genova: 22. okt.; 29. okt.; 12. nov.; 19. nov.; 7. dec.

Za pojasnila vprašajte pooblaščenega agenta ali pri ITALIAN LINE, 624 5th Avenue, New York City.

ITALIAN LINE

VSE PARNIKE

in LINIJE ki so važne za Slovence zastopa: **SLOVENIC PUBL. CO.** YUGOSLAV TRAVEL DEPT. 216 W. 18th St., New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

- 15. oktobra: Vulcania v Trst
- 18. oktobra: Nieuw Amsterdam v Boulogne
- 19. oktobra: Queen Mary v Cherbourg
- 20. oktobra: Europa v Bremen
- 22. oktobra: Champlain v Havre
- 22. oktobra: Conte di Savoia v Genoa
- 26. oktobra: Aquitania v Cherbourg
- 28. oktobra: Ile de France v Havre
- 29. oktobra: Bremen v Bremen
- 29. oktobra: Rex v Genoa
- 29. oktobra: Veendam v Boulogne